

Maktabgacha yoshdagi o'quvchilar uchun musiqiy mashg'ulotlarni tashkil etishning innovatsion strategiyalari

Sadoqat Samatovna Ashurova
Buxoro xalqaro universiteti

Annotatsiya: Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim muassasalarida musiqiy mashg'ulotlarni zamonaviy talablar va innovatsion pedagogik texnologiyalar asosida tashkil etishning ilmiy-amaliy jihatlari keng ko'lamda tahlil qilingan. Tadqiqot doirasida innovatsion mashg'ulotlarning tuzilishi, rejalashtirish xususiyatlari, tashkiliy-pedagogik shartlari, moddiy-texnik ta'minot talablari, pedagoglarning raqamli kompetensiyalari, kadrlar tayyorlash va qayta tayyorlash tizimlari, innovatsiyalarni joriy etishning bosqichlari va mexanizmlari, innovatsion faoliyatning samaradorligini baholash mezonlari va ko'rsatkichlari, xavf-xatarlar va ularni bartaraf etish yo'llari ham keng ko'rib chiqilgan.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, musiqiy mashg'ulotlar, innovatsion strategiyalar, zamonaviy pedagogika, pedagogik texnologiyalar, raqamli ta'lim, digital learning, multimedia texnologiyalari, interaktiv metodlar

Innovative strategies for organizing music classes for preschool children

Sadoqat Samatovna Ashurova
Bukhara International University

Abstract: This article provides a comprehensive analysis of the scientific and practical aspects of organizing music classes in preschool educational institutions based on modern requirements and innovative pedagogical technologies. The structure of innovative classes, planning features, organizational and pedagogical conditions, material and technical support requirements, digital competencies of teachers, personnel training and retraining systems, stages and mechanisms of introducing innovations, criteria and indicators for assessing the effectiveness of innovative activities, risks and ways to eliminate them are also widely considered within the framework of the study.

Keywords: preschool education, music classes, innovative strategies, modern pedagogy, pedagogical technologies, digital education, digital learning, multimedia technologies, interactive methods

Zamonaviy dunyo tez sur'atlar bilan o'zgarib bormoqda. Raqamli texnologiyalar hayotimizning barcha sohalarini, shu jumladan ta'limni ham tubdan o'zgartirmoqda. Maktabgacha ta'lim tizimida ham an'anaviy yondashuvlar yonida innovatsion strategiyalar, zamonaviy pedagogik texnologiyalar, raqamli vositalardan foydalanish zaruriyati tobora ortib bormoqda. Bugungi kunda ta'lim olayotgan bolalar - bu "raqamli avlod" (digital natives), ular texnologiyalar bilan o'sib kelmoqda va ular uchun raqamli vositalar tabiiy muhitdir.

Musiqiy ta'lim ham bundan mustasno emas. Innovatsion texnologiyalar musiqiy mashg'ulotlarni yanada qiziqarli, samarali, interaktiv va bolalarga yaqin qilish imkoniyatini beradi. Biroq, innovatsiyalarni joriy etish oddiy texnik vositalarni sotib olish emas, balki pedagogik jarayonni tubdan qayta o'ylash, yangicha tashkil etish, pedagog va bolalar o'rtasida yangi turdagi munosabatlar o'rnatishni talab qiladi.

Ushbu maqolada maktabgacha ta'lim muassasalarida musiqiy mashg'ulotlarni innovatsion strategiyalar asosida tashkil etishning nazariy asoslari va amaliy mexanizmlari tahlil qilinadi. Maqola maqsadi - pedagoglarga zamonaviy texnologiyalarni musiqiy ta'limga samarali integratsiya qilish, innovatsion mashg'ulotlar tashkil etish bo'yicha ilmiy asoslangan tavsiyalar berish, raqamli kompetensiyalarini oshirishga ko'maklashishdir.

II. INNOVATSION STRATEGIYALARNING NAZARIY ASOSLARI

2.1. Innovatsiya tushunchasi va turlari

Pedagogik innovatsiya - bu ta'lim jarayoniga yangi g'oyalar, metodlar, vositalar, texnologiyalarni kiritish, ta'lim sifati va samaradorligini oshirish maqsadida amalga oshiriladigan maqsadli o'zgarishlardir.

Musiqiy ta'limda innovatsiyalar quyidagi turlarga bo'linadi:

Texnologik innovatsiyalar: Yangi texnik vositalar, raqamli qurilmalar, dasturiy ta'minot, multimedia vositalari, internetdan foydalanish.

Metodologik innovatsiyalar: Yangi ta'lim metodlari, yondashuvlar, ta'lim jarayonini tashkil etishning noan'anaviy shakllari (loyiha usuli, gamifikatsiya, flipped classroom).

Tashkiliy innovatsiyalar: Ta'lim jarayonini tashkil etishning yangi shakllari (gibrid ta'lim, individual traektoriyalar, modular tuzilish).

Mazmuniy innovatsiyalar: Yangi o'quv dasturlari, integratsiyalashgan kurslar, STEAM-yondashuv, zamonaviy repertuar.

2.2. Innovatsion ta'limning asosiy tamoyillari

Interaktivlik: Pedagog va bola, bola va texnologiya, bolalar o'rtasida faol o'zaro ta'sir, ikki tomonlama aloqa.

Shaxsga yo'naltirilganlik: Har bir bolaning individual xususiyatlari, qiziqishlari, o'rganish tezligi hisobga olinadi.

Faollik va mustaqillik: Bolalar bilimni passiv qabul qiluvchi emas, balki faol izlanuvchi, tadqiqotchi rolda.

Kreativlik va ijodkorlik: Innovatsion texnologiyalar bolalarning ijodiy potentsialini ochishga xizmat qiladi.

Hamkorlik: Guruh ishlari, jamoaviy loyihalar, o‘zaro o‘rganish, peer-learning.

Moslashuvchanlik: Ta’lim jarayoni har bir bolaning ehtiyojlariga moslashadi (adaptiv ta’lim).

Vizualizatsiya va multimediyalik: Ko‘rgazmalilik zamonaviy darajada, video, animatsiya, 3D-grafikadan foydalanish.

2.3. Innovatsiyalarni joriy etishning bosqichlari

Tayyorgarlik bosqichi:

- Maqsad va vazifalarni aniqlash
- Resurslarni baholash (texnik, moddiy, kadrlar)
- Pedagoglarni tayyorlash, o‘qitish
- Ota-onalarni xabardor qilish, qo‘llab-quvvatlash

Sinov bosqichi:

- Tanlangan innovatsiyani kichik guruh bilan sinab ko‘rish
- Natijalarni kuzatish, tahlil qilish
- Muammolarni aniqlash va bartaraf etish

Joriy etish bosqichi:

- Innovatsiyani keng ko‘lamda qo‘llash
- Barcha pedagoglar va bolalarni jalb etish
- Muntazam monitoring

Baholash va takomillashtirish bosqichi:

- Samaradorlikni baholash
- Kamchiliklarni aniqlash va tuzatish
- Yangi imkoniyatlarni izlash

III. MUSIQIY MASHG‘ULOTLARDA QYLLANILADIGAN INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR

3.1. Raqamli va multimedia texnologiyalari

Interaktiv doska: Musiqiy mashg‘ulotlarda interaktiv doska keng imkoniyatlar beradi:

- Musiqiy notalarni yozish va tahrirlash
- Ritmik naqshlarni vizualizatsiya qilish
- Video va audio fayllarni ko‘rsatish
- Interaktiv o‘yinlar o‘ynash
- Bolalarni doskaga chaqirib, interaktiv topshiriqlar berish

Planshetlar va mobil qurilmalar: Har bir bola yoki guruh uchun planshet:

- Musiqiy ilovalardan foydalanish (Chrome Music Lab, GarageBand Kids)

- Interaktiv musiqiy o'yinlar
- Elektron kutubxonalarga kirish
- QR-kodlar orqali audio-materiallarni tinglash
- Ijodiy topshiriqlarni bajarish (rasm chizish, video yaratish)

Multimedia proyektorlar: Katta ekranda musiqiy materiallarni ko'rsatish:

- Musiqiy videolar, multfilmlar
- Animatsion hikoyalar musiqiy obraz lar bilan
- Virtual sayohatlar (konsert zallariga, teatrlarga)
- 3D-vizualizatsiya (cholg'u asboblarni 3D formatda ko'rsatish)

3.2. Musiqiy dasturlar va ilovalar

Chrome Music Lab: Google kompaniyasining bepul onlayn platformasi:

- Song Maker - oddiy melodiylar yaratish
- Rhythm - ritm mashqlari
- Spectrogram - tovushlarning spektrini ko'rish
- Harmonics - garmoniya bilan tanishish
- Bolalar uchun oddiy, rangli, interaktiv

GarageBand (iOS) va BandLab (universal): Musiqiy yaratish uchun professional dasturlar, lekin bolalar uchun soddalashtirilgan rejimlar:

- Virtual asboblarda chalish
- Kuylar yaratish, yozish
- Looplar (takrorlanuvchi musiqiy naqshlar) bilan ishlash
- O'z qo'shiqlarini yozish

Musiqiy o'yinlar va ilovalar:

- "Piano Kids" - pianino o'rganish
- "Mussila" - musiqiy ta'lim uchun kompleks ilova
- "Music4Kids" - musiqiy asboblarni tanishish
- "Rhythm Cat" - ritm o'rganish

Kahoot va Quizizz: Interaktiv viktorina platformalari:

- Musiqiy bilimlarni tekshirish
- O'yinli formatda test
- Guruh musobaqalari
- Real vaqtda natijalarni ko'rish

3.3. Elektron musiqiy asboblarni

MIDI-klaviatura va sintezatorlar: Zamonaviy elektron asboblarni:

- Turli tembr va ovozlarni
- Ritmik akkompagnementlar
- Yozib olish funksiyasi
- Kompyuter va planshetlarga ulanish

Loop Station: Musiqiy looplar yaratish qurilmasi:

- Tovushlarni yozib olish va takrorlash
- Bir nechta qatlamlarni qo'shish
- Bolalar o'zlari musiqiy asar yaratishi mumkin
- Guruh loyihalari uchun ideal

Elektron damburalar va zarb asboblari: An'anaviy asboblarning elektron versiyalari:

- Balandlik va tembrni sozlash
- Naushnik orqali tinglash (shovqinsiz)
- Turli ovozlari va effektlar

3.4. Virtual va kengaytirilgan reallik (VR/AR)

Virtual reallik (VR): Bolalar VR-ko'zoynaklar orqali:

- Virtual konsert zallariga tashrif buyurishlari
- 3D musiqiy dunyo bilan tanishishlari
- Virtual asboblarni chalashlari mumkin

Kengaytirilgan reallik (AR): Mobil qurilma kamerasi orqali:

- Musiqiy asboblarni 3D formatda ko'rish va o'rganish
- AR-kartochkalar (kartochkani telefonga tutganda asbob "jonlanadi")
- Interaktiv musiqiy kitoblar (sahifadagi rasmlar harakatlanadi, musiqa chaladi)

3.5. Onlayn-platformalar va cloud-texnologiyalar

Google Classroom, Seesaw: Ta'lim boshqaruv tizimlari:

- Topshiriqlarni tarqatish
- Bolalar ishlarini to'plash (video, audio yozuvlar)
- Ota-onalar bilan aloqa
- Taraqqiyot portfoliosini yuritish

YouTube va video-podkastlar:

- Maxsus bolalar uchun musiqiy kanallar yaratish
- Uy uchun video-darslar
- Musiqiy multfilmlar va o'quv videolar
- Jonli translyatsiyalar (konsertlar, ochiq darslar)

Cloud-xizmatlari (Google Drive, Dropbox):

- Musiqiy materiallar kutubxonasi
- Audio va video fayllarni saqlash
- Guruhlar bilan resurslarni bo'lishish
- Istalgan joydan kirish imkoniyati

IV. INNOVATION STRATEGIYALAR VA METODLAR

4.1. O'yinlashtirish (Gamifikatsiya)

Gamifikatsiya - ta'lim jarayoniga o'yin elementlarini kiritish, o'quv faoliyatini o'yinga o'xshatish:

Ball va reyting tizimi: Bolalar har bir vazifa uchun ball oladilar, umumiy reyting shakllanadi. Bu raqobatni oshiradi, motivatsiyani kuchaytiradi.

Darajalar va yutuqlar: Musiqiy ko'nikmalarni o'zlashtirish "darajalar"ga bo'linadi. Har bir daraja o'zlashtirilganda "badge" (nishon, medal) beriladi.

Kvest-mashg'ulotlar: Butun mashg'ulot bir katta o'yin - sayohat, izlanish formatida tuziladi. Masalan, "Musiqiy xazina izlash" - bolalar turli stantsiyalarda vazifalar bajarib, oxirida musiqiy "xazina"ga erishadilar.

Musiqiy Avatar: Har bir bola o'zi uchun musiqiy avatar (virtual obraz) yaratadi, u bolaning yutuqlari bilan birga "rivojlanadi", yangi ko'nikmalar va "super-kuchlar"ga ega bo'ladi.

Leaderboard (Liderlar taxtasi): Interaktiv doskada bolalarning yutuqlari real vaqtda aks etadi, eng faol va muvaffaqiyatli bolalar ko'rinadi.

4.2. STEAM-yondashuv va interdissiplinarlik

STEAM - bu Science (fan), Technology (texnologiya), Engineering (muhandislik), Arts (san'at), Mathematics (matematika) fanlarining integratsiyasi.

Musiqiy mashg'ulotlarda STEAM:

- Science: Tovush fizikasi, vibratsiya, tovush to'liqlari (eksperimentlar: turli idishlarga suv quyib, turli balandlikda tovushlar chiqarish)
- Technology: Raqamli asboblari, musiqiy dasturlar, yozib olish texnologiyalari
- Engineering: O'z musiqiy asbobingizni yaratish (karton, elastik iplar, idishlardan)
- Arts: Musiqa va tasviriy san'at integratsiyasi (musiqani tinglab rasm chizish)
- Mathematics: Notalarning davomiyligi ($1/2$, $1/4$, $1/8$), ritm matematik nisbatlari, melodiya geometriyasi

Interdissiplinar loyihalar: Masalan, "To'rt fasl" loyihasi:

- Musiqa: Vivaldining "To'rt fasl"ini tinglash
- Tabiatshunoslik: Fasllar o'zgarishi, tabiat hodisalari
- Tasviriy san'at: Fasllar manzaralarini chizish
- Matematika: Fasllar davomiyligi (oylar, kunlar)
- Jismoniy tarbiya: Fasllarga oid harakatli o'yinlar

4.3. Flipped Classroom (Teskari dars)

An'anaviy darsda nazariy material darsda beriladi, amaliy ish uyda. Teskari darsda aksincha:

Uyda: Ota-onalar bilan birga video-dars tomosha qilinadi (5-7 daqiqalik qisqa video), yangi qo'shiq tinglanadi, notalar ko'riladi.

Bog'chada: Mashg'ulotning asosiy qismi amaliy faoliyatga bag'ishlanadi: qo'shiqni birga kuylash, harakatlar qo'shish, ijodiy topshiriqlar, guruh loyihalari.

Afzalliklari:

- Mashg'ulot vaqti samarali ishlatiladi

- Bolalar tayyorgarlik bilan kelishadi
- Ota-onalar jarayonga jalb bo'lishadi
- Individual tezlikda o'rganish imkoniyati

4.4. Loyiha usuli

Loyiha usuli - bolalar ma'lum muammo ustida guruh yoki individual ishlaydilar, tadqiqot olib boradilar, mahsulot yaratish adilar:

Musiqiy loyiha namunalar:

"Bizning guruh qo'shig'i": Bolalar birga guruh uchun qo'shiq yaratishadi:

- Matnni birgalikda yozish (she'r)
- Oddiy melodiya tanlash yoki yaratish
- Qo'shiqni asboblari bilan akkompamentlash
- Video klip yaratish
- Ota-onalarga taqdimot

"Musiqiy safari": Turli mamlakatlar musiqasi bilan tanishish:

- Mamlakatni o'rganish (geografiya, madaniyat)
- Milliy asboblari, qo'shiqlari
- Milliy kiyimlar, liboslar tayyorlash
- Konsert-taqdimot

"Mening asbobim": Har bir bola o'zi uchun musiqiy asbob yaratadi:

- Materiallarni tanlash (qayta ishlash materiallari)
- Dizayn ishlab chiqish
- Asbobni yasash (ota-onalar yordami bilan)
- Asbobda chalishni o'rganish
- Guruh orkestri yaratish

4.5. Distant va gibril ta'lim

Pandemiya davrida masofaviy ta'lim zaruriyatga aylandi, hozir esa bu imkoniyat sifatida qolmoqda:

Sinxron (jonli) onlayn-darslar: Zoom, Google Meet orqali real vaqtda mashg'ulot:

- Pedagog va bolalar bir vaqtda
- Qo'shiq kuylash, harakatlari
- Interaktiv o'yinlar
- Ekran bo'lishish (video, taqdimotlar)

Asinxron (yozilgan) darslar: Video-darslar oldindan tayyorlanadi:

- Bolalar qulay vaqtda tomosha qiladilar
- Bir necha marta qayta ko'rish mumkin
- Ota-onalar ham birgalikda qatnashadilar

Gibril model: Ayrim bolalar zaldda, ayrim bolalar onlayn:

- Texnik jihozlanish kerak (kamera, mikrofon, ekran)
- Pedagog ikki guruhni bir vaqtda boshqaradi

V. INNOVATION MASHG'ULOTNI TASHKIL ETISH

5.1. Innovatsion mashg'ulotning tuzilishi

Kirish (motivatsiya yaratish, 3-5 daqiqa):

- Qiziqarli video-fragment ko'rsatish
- Interaktiv o'yin (Kahoot orqali jumboq)
- Bolalarning oldingi bilimlarini faollashtirish (QR-kod orqali audio tinglash)

Asosiy qism (yangi material, amaliy faoliyat, 18-22 daqiqa):

Yangi bilan tanishish: Multimedia taqdimot, virtual sayohat, AR/VR tajriba, interaktiv video.

Amaliy ish: Planshetlarda musiqiy ilovalar bilan ishlash, elektron asboblarda chalish, raqamli yaratish (melody maker).

Ijodiy loyiha: Guruh yoki individual ishlar - bolalar o'zlari musiqa yaratishadi, videolar tayyorlaydilar, raqamli portfolio to'ldiradilar.

Yakuniy qism (umumlashtirish, baholash, 2-3 daqiqa):

- Interaktiv viktorina (tezkor bilimlarni tekshirish)
- Bolalar o'zlari baholaydilar (raqamli anketalar)
- Uy topshirig'i (QR-kod orqali materiallar)
- O'zlashtirilgan bilimlarni vizualizatsiya (infografika, slayd)

5.2. Innovatsion muhit va texnik ta'minot

Zamonaviy musiqiy xona:

- Wi-Fi tarmog'i
- Interaktiv doska yoki proyektor
- Ovoz kuchaytiruvchi tizim
- Guruh uchun planshetlar to'plami (5-10 dona)
- MIDI-klaviatura
- Elektron damburalar va zarb asboblari
- Yozib olish qurilmalari (mikrofon, audio-interfeys)
- VR/AR qurilmalari (agar imkon bo'lsa)

Dasturiy ta'minot:

- Musiqiy ilovalar va dasturlar litsenziyalari
- LMS platformasiga kirish
- Cloud-xizmatlari akkauntlari
- Elektron kutubxonaga obuna

5.3. Pedagog kompetensiyalari

Innovatsion mashg'ulotlar o'tkazish uchun pedagog quyidagilarga ega bo'lishi kerak:

Raqamli savodxonlik: Kompyuter, planshet, dasturlar bilan erkin ishlash.

Multimedia ko'nikmalari: Video montaj qilish, audio tahrirlash, taqdimotlar tayyorlash.

Metodik innovatsiya: Yangi metodlarni bilish va qo'llash.

Moslashuvchanlik: Texnik muammolarga tez yechim topish, rejani operativ o'zgartirish.

Uzluksiz o'rganish: Yangi texnologiyalar, ilovalar, metodlarni doimo o'rganish.

VI. XULOSA

Maktabgacha ta'limda musiqiy mashg'ulotlarni innovatsion strategiyalar asosida tashkil etish - bu zamonavir pedagogikaning zarur talabi. Raqamli texnologiyalar, multimedia vositalari, interaktiv metodlar, o'yinlashtirish, STEAM-yondashuv musiqiy ta'limni yanada samarali, qiziqarli va bolalar uchun jozibali qiladi.

Biroq, innovatsiyalarni kiritishda ehtiyotkor bo'lish kerak: texnologiya maqsad emas, vosita. Asosiy maqsad - bolalarning musiqiy rivojlanishi, ijodiy qobiliyatlarini ochish, musiqa muhabbat uyg'otish. Innovatsion va an'anaviy metodlarning muvozanati, sog'lom yondashuv, bolalarning jismoniy va ruhiy salomatligini ta'minlash, pedagogning professional o'sishi innovatsion ta'limning muvaffaqiyat kalitidir.

Kelajak pedagogikasi - bu texnologiya va insonparvarlik, innovatsiya va an'analarning uyg'un sintezi. Musiqiy ta'lim sohasida innovatsion strategiyalarni to'g'ri qo'llash bolalarimizni XXI asr uchun - raqamli, kreativ, tanqidiy fikrlaydigan, musiqa sevuvchi shaxslar sifatida tayyorlashga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. КБ Холиков. Отличие музыкальной культуры от музыкального искусства в контексте эстетика. Science and Education 3 (5), 1562-1569
2. КБ Холиков. Роль теоретичности и применения информационных систем в области теории, гармонии и полифонии музыки. Scientific progress 2 (3), 1044-1051
3. КБ Холиков. Образовательное учреждение высшего профессионального образования в музыкальной отрасли Узбекистана. Scientific progress 2 (6), 946-951
4. КБ Холиков. Музыкальная идея и создание новых идей, его развитие. Science and Education 5 (6), 129-136
5. КБ Холиков. Неизбежность новой методологии музыкальной педагогике. Science and Education 4 (1), 529-535
6. КБ Холиков. Характеристика психологического анализа музыкальной формы, измерение ракурса музыкального мозга. Science and Education 4 (7), 214-222
7. КБ Холиков. Локально одномерные размеры, основа динамично развитого произведения музыки. Science and Education 3 (11), 1007-1014

8. КБ Холиков. Задачи хора для вырождающегося нагруженного управления косвенного, противоположного и параллельно-двигающегося голоса. *Scientific progress* 2 (3), 690-696

9. КБ Холиков. Прослушка классической музыки и воздействия аксонов к нервной системе психологического и образовательного процесса. *Science and Education* 4 (7), 142-153

10. КБ Холиков. Манера педагогической работы с детьми одарёнными возможностями. *Science and Education* 4 (7), 378-383

11. КБ Холиков. Магнитные свойства тяготение к человеку многоголосного произведения музыке. *Scientific progress* 2 (3), 728-733

12. КБ Холиков. Система грамматических форм полифонии, свойственных для классической многоголосной музыки. *Science and Education* 5 (11), 137-142

13. КБ Холиков. Искажения при синхронном направлении двух голосов в одновременной системе контрапункта и их решение. *Science and Education* 5 (11), 143-149

14. КБ Холиков. Три новые версии дефиниции формулировки мажора и минора. *Science and Education* 5 (11), 150-157

15. КБ Холиков. Психика музыкальной культуры и связь функции головного мозга в музыкальном искусстве. *Science and Education* 4 (7), 260-268

16. КБ Холиков. Перенос энергии основного голоса к другим голосам многоголосной музыки. *Science and Education* 3 (12), 607-612

17. КБ Холиков. Дифференцированное обучение студентов на занятиях гармонии и анализа музыкальных произведений. *Scientific progress* 2 (3), 1038-1043

18. КБ Холиков. Модели информационного влияния на музыку управления и противоборства. *Science and Education* 4 (7), 396-401

19. КБ Холиков. Характер музыки и результат смысловое содержание произведения. *Scientific progress* 2 (4), 563-569

20. КБ Холиков. Абстракция в представлении музыкально психологического нейровизуализации человека. *Science and Education* 4 (7), 252-259

21. КБ Холиков. Внимания музыканта и узкое место захвата подавление повторения, сходство многовоксельного паттерна. *Science and Education* 4 (7), 182-188

22. КБ Холиков. Защитный уровень мозга при загрузке тренировочных занятиях и музыкального моделирование реальных произведениях. *Science and Education* 4 (7), 269-276

23. КБ Холиков. Элементы музыкальной логики, фундамент музыкального построения. *Science and Education* 3 (1), 578-583

24. КБ Холиков. Основные концепции, проблемы и методы как теории и гармония в деятельности учителя музыкальной культуры в школе. Science and Education 3 (1), 663-670

25. КБ Холиков. Музыкальная модель, эффективный численный ритм и программный комплекс для концентрации вокального пения. Science and Education 3 (1), 546-552

26. КБ Холиков. Содержание урока музыки в общеобразовательном школе. Scientific progress 2 (3), 1052-1059

27. КБ Холиков. Музыка и психология человека. Вестник интегративной психологии, 440-443 2 (1), 440-443

28. КБ Холиков. Новые мышление инновационной деятельности по музыкальной культуры в вузах Узбекистана. Science and Education 4 (7), 121-129

29. КБ Холиков. Фокус внимания и влияние коры височной доли в разучивании музыкального произведения. Science and Education 4 (7), 304-311

30. КБ Холиков. Особенность взаимосвязанности между преподавателем и учащимся ракурса музыки в различных образовательных учреждениях: детском саду, школе, вузе. Science and Education 4 (2), 1055-1062